

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 1Sžk/26/2021
Identifikačné číslo spisu: 1018200684
Dátum vydania rozhodnutia: 26. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1018200684.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v právnej veci sťažovateľov (žalobcov): v 1. rade M.. R. P., U.., bytom G. C. Z. XX, XXX XX N., v 2. rade M.. O. S., U., bytom G. C. Z. XX, XXX XX N., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom Gorkého 6, 811 01 Bratislava, IČO: 36 820 059, proti žalovanému: Mestská časť Bratislava - Dúbravka, so sídlom Žatevná 2, 844 02 Bratislava, v konaní o žalobe opomenutého účastníka konania vo veci rozhodnutia žalovaného č.j. SU-1815/287/2018/X/4/VL zo 7. februára 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/69/2018-160 zo dňa 28. januára 2021, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) napadnutým uznesením č. k. 6S/69/2018-160 zo dňa 28. januára 2021 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko žaloba bola odmietnutá.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu vyplýva, že súd pri posúdení veci vychádzal z administratívneho spisu, z ktorého zistil, že správne konanie začalo na základe žiadosti o vydanie dodatočného stavebného povolenia, doručenej žalovanému 16. novembra 2017, ktorou stavebníci L.. S. Z. a L.. W. Z. požiadali o dodatočné povolenie prístavby kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W.. Súčasťou žiadosti okrem iného bola projektová dokumentácia prístavby kruhového schodiska. V žiadosti stavebníci označili mená, adresy a parcelné čísla vlastníkov susedných nehnuteľností. Na základe uvedeného, žalovaný listom z 11.

decembra 2017 oznámil začatie konania, ktoré doručil stavebníkom a označeným vlastníkom susedných nehnuteľností. Dňa 12. januára 2018 žalovaný uskutočnil vo veci ústne konanie spojené s miestnym zisťovaním, o čom bola spísaná zápisnica. Zo strany prítomných účastníkov žiadne námietky neboli vznesené. Následne žalovaný vydal rozhodnutie č.j. SU-1815/287/2018/X/4/VL zo dňa 07.02.2018, ktorým dodatočne povolil prístavbu kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W.. Predmetné rozhodnutie bolo doručené stavebníkom, ako aj všetkým označeným účastníkom, nadobudlo právoplatnosť 12. marca 2018 a správny súd poznamenáva, že od vydania tohto namietaného rozhodnutia neuplynuli tri roky.

3. Správny súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcov, že vo vzťahu k vydanému rozhodnutiu č.j. SU-1815/287/2018/X/4/VL zo 7. februára 2018, majú postavenie opomenutých účastníkov. Správny súd v prvom rade poukázal na skutočnosť, ktorú uviedol aj žalovaný, že žalobcovia neboli účastníkmi stavebného konania, ktorým bola povolená stavba rodinného domu - novostavba na pozemkoch parc. č. XX, XX/XX a XX/X, k. ú. W. a vo vzťahu samotnej žaloby opomenutého účastníka, žalobcovia ani len neoznačili, vlastníkom akej nehnuteľnosti sú vo vzťahu k dodatočnej povolenej prístavbe kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W. a túto skutočnosť ani nepreukázali (napr. výpisom LV), čím neosvedčili svoju aktívnu procesnú legitímáciu. Podľa názoru súdu, už táto neodstrániteľná procesná podmienka zakladá postup súdu na odmietnutie žaloby. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že žalobcovia majú právnické vzdelanie a sú aj zastúpený advokátskou kanceláriou, čím je naplnený kvalifikačný predpoklad o znalosti procesných práv a povinností, preto súd manuadukačnú povinnosť nemá.

4. Napriek uvedenému právnomu názoru, správny súd sa s predmetom žaloby, s poukazom na vyjadrenie žalovaného, ktorému je zrejmé k akej nehnuteľnosti (poznámka súdu - bez osvedčenia vlastníckych práv) si žalobcovia uplatňujú právo opomenutého účastníka, zaoberal ďalej.

5. Pre posúdenie otázky, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala byť účastníkom stavebného konania treba skúmať, či uskutočnením stavby podľa stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám. V konaní bolo nutné vychádzať z ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) upravujúcich účastníkov stavebného konania, stavebné konanie a stavebné povolenie, kolaudáciu stavieb, konanie o dodatočnom povolení stavby. V tejto súvislosti správny súd poukázal na ust. § 59 ods. 1 písm. b) stavebného zákona, podľa ktorého sú účastníkmi stavebného konania aj osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté, pričom platí, že (v zmysle ust. § 139 ods. 2 písm. d) stavebného zákona) susednou stavbou je aj stavba na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté.

6. K žalobcami namietanému, že samotná stavba novostavby rodinného domu je v rozpore s územným plánom, ktorý nepovoľuje tri nadzemné podlažia, čím zasahuje do súkromia vlastníkov okolitých pozemkov najmä tým, že z vyvýšenej polohy na kopci majú výhľad na ich pozemky, pričom od hranice ich pozemku je stavba vzdialená len 8 m, z toho len 7 metrový pás pozemku je vo vlastníctve inej osoby. Správny súd uviedol, že predmetnú námietku vyhodnotil ako irelevantnú, nakoľko sa netýka rozhodnutia č. SU-1815/287/2018/X/4/VL zo dňa 07.02.2018, ktorým bola dodatočne povolená prístavba kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX, na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W., ktoré je predmetom žaloby opomenutého účastníka a žalobcovia neboli účastníkmi stavebného konania vo veci novostavby rodinného domu.

7. Pokiaľ žalobcovia namietali, že prístavba kruhového schodiska závažne ruší pohodu bývania (nielen) žalobcov, ktorých pozemok parc. č. XX/X je od prístavby kruhového schodiska vzdialený len 7 metrov, čím je právo nerušeného užívania pozemku žalobcov priamo dotknuté, spolu s právom na pohodu a súkromie bývania ako súčasť domu súp. č. XXXX, preto nie je rozhodujúca vzdialenosť schodiska domu žalobcov (21 m), ale od pozemku žalobcov, ktorá je 7 m. Predmetnú námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko podmienky umiestnenia rodinného domu, jeho odstupové

vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb určuje vyhláška č. 532/2002 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu. Správny súd mal za to, že umiestnenie stavby nie je v rozpore s citovanou vyhláškou, keď ako sami žalobcovia uviedli, že schodisko je od domu žalobcov 21 m a vo vzťahu k zachovaniu pohody bývania je potrebné dať za pravdu žalovanému, ktorý vo vyjadrení k žalobe uviedol, že na schodisko sa vchádza z terás rodinného domu, z ktorých bol možný výhľad aj doteraz, funkcia schodiska je požiarna a komunikačná, pričom vzdialenosť rodinného domu žalobcov a rodinného domu stavebníkov minimálne 21 m je podľa názoru žalovaného dostatočne veľká, aby bola zabezpečená pohoda bývania (súkromie) žalobcov, preto prístavbou schodiska nemôžu byť dotknuté práva žalobcov.

8. Správny súd námietku, že prístavba kruhového schodiska zasiahla do práv vlastníkov susedných pozemkov aj verejného záujmu, vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko žaloba opomenutého účastníka má vždy zásadne konkrétny a individuálny charakter, keďže sa priamo dotýka individuálne určených fyzických alebo právnických osôb, preto údajný zásah do práv vlastníkov susedných pozemkov v predmetnej veci nie je dôvodný, keďže všetci vlastníci susedných pozemkov boli účastníkmi konania o dodatočnom povolení prístavby kruhového schodiska, a žiadne námietky nevzniesli. Pokiaľ ide o zásah do verejného záujmu, takáto námietka v žalobe opomenutého účastníka, kde ide o uplatnenie individuálnych práv a záujmov fyzických a právnických osôb, je irelevantná a v konečnom dôsledku nie je ani špecifikovaná.

9. Pokiaľ ide o predloženie znaleckého posudku Ing. Ondreja Sovu pod č. 079/2018 z 20. decembra 2018, ktorého predmetom bolo posúdenie stavby rodinného domu na pozemku parc. č. XX, k. ú. W. a to z hľadiska pozemných stavieb, vrátane porovnania projektu a vyhodnotenia stavby (najmä 2. poschodie-sklon a výška strechy-krovu) a vyjadrenie k podlažnosti (či prvé podlažie je v zmysle noriem nadzemné alebo podzemné), tento podľa názoru súdu, s poukazom na predmet posúdenia, nemá vplyv pre posúdenie žaloby opomenutého účastníka vo veci rozhodnutia č. SU-1815/287/2018/X/4/VL zo 7. februára 2018, ktorým bola dodatočne povolená prístavba kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX, na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W..

10. Vzhľadom na uvedené, správny súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné odmietnuť podľa § 98 ods. 1 písm. e) SSP pretože v prípade žalobcov nejde o opomenutého účastníka, pretože žalobcovia nemajú dostatok aktívnej procesnej legitímácie, ako aj pre skutočnosť, že žalobcovia dôvodnosť tvrdení opomenutého účastníka náležite neosvedčili a postupom, ako aj napadnutým rozhodnutím žalovaného nemohlo dôjsť k zásahu do práv žalobcov. Pri rozhodnutí správny súd vychádzal z komentára k § 179 ods. 7 SSP nakladateľa Wolters Kluwer s.r.o., rok vydania 2016, autorov Ida Hanzelová, Ivan Rumana a Ina Šingliarová. „Ak správny súd vyhodnotí, že nejde o opomenutého účastníka, vo veci koná ako v prípadoch, keď je žaloba podaná neoprávnenou osobou a žalobu odmietne podľa § 98 písm. e) SSP.“

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

11. Proti uzneseniu správneho súdu podali žalobcovia kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a j) SSP a navrhli, aby súd zrušil rozhodnutie správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, zároveň aby žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania.

12. Podľa sťažovateľov ako zásadný záver správneho súdu vyznieva, že všetci vlastníci susedných pozemkov boli účastníkmi konania o dodatočnom povolení vonkajšieho kruhového schodiska a nevzniesli žiadne námietky, čo je však podľa sťažovateľov v rozpore s obsahom spisu, z ktorého jasne vyplýva, že stavebný úrad konal iba s vlastníkmi jediného susediaceho pozemku vyše 85-ročnými manželmi B.. Ďalej namietali, že si správny súd neoveril, že stavebný úrad nekonal ani s vlastníkom pozemkov, ktoré majú spoločnú hranicu a pritom, v rozpore so spisom, konštatoval, že stavebný úrad konal so všetkými vlastníkmi susedných pozemkov, a títo nevzniesli námietky.

13. Sťažovatelia v ďalšom bode namietali, že správny súd považoval vo veci za rozhodujúce, či žalobcovia boli účastníkmi konania o dodatočnom povolení sporného domu. Mali za to, že právna norma, ktorú súd uviedol (§139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona), mala viesť k opačnému záveru, než uviedol správny súd. Správny súd mal logicky dospieť k výkladu, že nie je právne významné, či sťažovatelia boli účastníkmi konania o dodatočné povolenie sporného domu, ale len či sú vlastníkami stavby na takom pozemku. Navyše, pri prvom stavebnom povolení sporného domu ešte stavba sťažovateľov ani neexistovala, takže nemožno argumentovať, že neboli účastníkmi konania.

14. Záverom kasačnej sťažnosti uviedli sťažovatelia, že rozhodnutie správneho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne a správny súd neuviedol, prečo sa stotožnil s názorom žalovaného, že vzdialenosť domov v tomto prípade je na zachovanie súkromia dostatočná a nereagoval na argumenty sťažovateľov.

15. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti písomne nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

16. Prejednávaná vec bola 3. mája 2021 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky - ako súdu príslušnému na konanie a rozhodnutie - podľa právnej úpravy účinnej k danému dňu. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola vec náhodným výberom pridelená na rozhodnutie senátu 1S - sp. zn. 1Sžk/26/2021. S účinnosťou k 1. augustu 2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) začal svoju právomoc vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, pričom k tomuto dňu prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety náhodným výberom pridelená na rozhodnutie kasačnému senátu 4S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol pod pôvodnou spisovou značkou.

17. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľa bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu v medziach sťažnostných bodov uplatnených sťažovateľom (§ 453 ods. 2 SSP) spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

18. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave o odmietnutí žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. e) SSP.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

22. Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len "opomenutý účastník"), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

23. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

24. Po preskúmaní rozhodnutia správneho súdu v spojení s administratívnym spisom a sťažnostnými bodmi smerujúcimi k napadnutému rozhodnutiu správneho súdu, dospel kasačný súd k záveru, že prednostne je potrebné tak, ako to správne uviedol aj správny súd, vysporiadať sa s otázkou, či žalobcovia preukázali postavenie opomenutého účastníka. Kasačný súd nepovažuje prezentované sťažnostné body za spôsobilé spochybníť správnosť záverov správneho súdu. Sťažovatelia sa v úvode kasačnej sťažnosti zamerali na údajné pochybenia správneho orgánu vo vzťahu k inému susedovi, ktorý sa tiež cíti byť dotknutý. Jeho prehliadnutie súdom, malo podľa sťažovateľov viesť k nesprávnym záverom správneho súdu. Kasačný súd podotýka, že v danej veci je táto námietka irelevantná, keďže pre zdôvodnenie účastníctva sťažovateľov, a to v podobe žaloby opomenutého účastníka, je rozhodujúci výlučne konkrétny charakter individuálne určenej osoby, do ktorej práv malo byť zasiahnuté.

25. K druhému namietanému, podľa sťažovateľov, nelogickému výkladu právnych noriem stavebného zákona, uvádza kasačný súd, že táto námietka je rovnako irelevantná, pretože z rozhodnutia nevyplývajú závery, ktoré sťažovatelia naznačovali. Kasačný súd má za to, že náročnejšia prehľadnosť odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu spočíva v tom, že sťažovatelia nezamerali v žalobe pozornosť súdu na rozhodnutie o dodatočnom povolení prístavby kruhového schodiska k rodinnému domu, ale v texte žaloby sa opakovanne uvádzali námietky týkajúce sa stavebného povolenia, resp. dodatočného povolenia zmeny stavby (samotného rodinného domu) pred dokončením, ide však o rozhodnutia vydané niekoľko rokov pred rozhodnutím z roku 2018, ktoré sťažovatelia žalobou napadli. S uvedeným sa teda musel správny súd vysporiadať tak, že odčlenil námietky, na ktoré sa uplatňujú jednotlivé ustanovenia upravujúce stavebné konanie a konanie o dodatočnom povolení stavby, a s tým aj spojené účastníctvo.

26. Pokiaľ sťažovatelia namietali, že správny súd neuviedol, prečo sa stotožnil s názorom žalovaného, že vzdialenosť domov je na zachovanie súkromia dostatočná, má kasačný súd za to, že s touto námietkou sa správny súd dostatočne vysporiadal v bode 25. rozhodnutia. K predmetnému možno len dodať, že zhodne so správnym súdom, má aj kasačný súd za to, že sťažovatelia nijakým relevantným spôsobom neosvedčili dôvodnosť podanej žaloby, kedy neboli ani účastníkmi stavebného konania, ktorým bola povolená stavba rodinného domu - na pozemkoch parc. č. XX, XX/XX a XX/X, k. ú. W.. Zároveň vôbec neosvedčili vlastnú aktívnu legitimáciu tým, že by preukázali vlastníctvo nehnuteľnosti a s tým súvisiaci dopad na ich subjektívne práva vo vzťahu k dodatočne povolenej prístavbe kruhového schodiska k rodinnému domu súp. č. XXXX na pozemku CKN parc. č. XX/X, k. ú. W.; a ani neodôvodnili, čím je ich súkromie inak ohrozené, v porovnaní s doterajším stavom, kedy predmetné pristavané schodisko vedie len na tie terasy, ktoré existovali aj doteraz, teda k možnosti rozšírenia zón výhľadu na pozemok sťažovateľov, nedošlo.

27. Záverom sa kasačný súd zhoduje so správnym súdom v tom, že sťažovatelia nemali dostatok aktívnej procesnej legitimácie, nemožno na nich nazerať, ako na opomenutých účastníkov, keďže relevantným spôsobom neosvedčil, že im patrí procesné postavenie opomenutého účastníka. V súlade s citovanými ustanoveniami i vyššie uvedenými úvahami si kasačný súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie správneho súdu bolo vydané v súlade so zákonom, ako aj s ustálenou judikatúrou, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť podľa ustanovenia § 461 SSP.

28. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré podľa obsahu súdnych spisov nenastali, preto súd účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.